

Additiones in m̄a. CXXXVII

Incipiunt Additiones in *Nametractum*:

Nam. Hic *hiarcha* est nomē ph̄i qui forte cathedrā habebat aureā, vel q̄ sapientiā docebat, q̄ auro p̄ciosior est. In throno sedebat aureo; q̄ porabat discipulos, de fonte tantali i. de sapientia seculari; que dicit fons tantali a tantalo philosopho.

Beo. Ecce quāta somnia: et ab om̄i historica veritate discrepantia. Ego aut̄, etsi iā ap̄d me philostratus *Philostat* h̄n̄ hec mutata sūt habebat; nihil aliud t̄n̄ dicat̄ que *Beroald* luculenter de hac re scripsit: cuius hec sūt v̄ba: pleriq̄ oēs ecclesiasticę fratre studio hanc et fictieter vestigare solēt; quid significet illō hieronymi vulgarissimū; qd̄ liminare paginā instrumētī veteris introcūtū statim obuiū fit. Ut *hiarcha* in throno sedente aureo; et de tantali fonte potante aū dicit docentē, nugatoria sunt nimis num̄ que a cōmētorib̄ referunt, nos vt̄ p̄ virili parte in uares mus studia studiosoz. Ad eundē fontē accessim̄; ex quo hieronymus hausit. *Philostati* em̄ penetralia ingressi explicationē inuenim̄ huiuscemōi inuolucri latissimā; q̄ talis est. Apud indos sapientes sūt *brachmanę* nūcupatū; quoz p̄nceps *iarcas* nominabatur; eo tpe quo *apolloni* *Thyane*; discēdi visendiq̄ studio ad illos se contulerat; quē antecedentē ceteri; qui erāt duo de viginti apprehēsa manu salutarerūt. *Iarcas* aut̄ notatim salutaruit; qui in excelso sedebat throno; quē ex ere fabricatū aureę statue cōplūscaule exornabāt. Infra *iarcā* sedebant oēs in sellis humiliorib̄; mox post philosophicā sermocinationē ostendit *iarcas* *apollonio* statuā tantaly subscriptiōe notatā; quattuor cubitoz longitudinis; quē similis p̄inanti phialā porrigebat. Inquā humor distillat in corruptibilis portiois phialā mēsuram nūc̄s excedētis. Ex hoc tantali poculo bibere solebāt; indici philosophiantēq̄ somno indulgerēt. Et ita *iarcas* potans diuicipiū fecit ex phialia bibēs; quē largiter cūctos satiauit; iugē humorē fundens; non secus ac si ex fonte scaturiret, bibit vna cum phis̄ *apolloni*. Est aut̄ amicitie firmandę causā huiusmodi cōpotatio apud indos inuēta; qui inuisit̄ ei facit̄ pocillatorēq̄ ratalū; p̄terea q̄ h̄ amicissimū māfuetissimū; q̄ erga boies bibit̄ est. Post hāc ex phiala portioē humi sternūt; cor

Beroald

De hiarcha, ex Apollonio Thyaneo.

Ad ditiones in mēmetra.

pora in lectis. Ite latinis hec extētio philostrati iam p̄spiciū est, cur dixerit Hieronymus apolloniū puenisse ad brachmanas, vt audiret iarcā illū principē p̄ hoz in throno sedentē, ^{et eo quidē} sed qui aureis staturis exornaret; potantēq; de tātali fonte; hoc est de p̄hiala quā p̄ inabat tantali simulacrū.

Nam. De mēsa solis dicit q̄ quidā emit iactū retis a piscatore qui trahit mensam aureā; et post multā p̄trouersā ad iudicata est deo soli, vel dicit mensa solis. **Loe.** vbi docebat astrologiaret tradēbat eam p̄pter numeros necessarios, et figuras p̄trahendas vtebantur littoze fabuloso, dicebatur autē solis q̄ ipse erat deus sapientiē.

Beb. Idē Beroaldus rem nobis luculēter tradit, dicens: Herodotus in tertio historiaz auctor est, fuisse in ethiopia, pratus omnū quadrupedū carne refertū; quā p̄ noctē magistratus illic ponere festinabant; et vbi illuxisset, cui libet licebat illud accedere epulatum. Indigenę exstimabant copiam epularum diuinitus supeditari; et hanc solis mensam nūcupauerunt; ad quā inspiciendam olim cambyses misit legatos in ethiopia. Solinus nūcupat grēco vocabulo, heliotrazem, hoc est solis mensam, helios em̄ grēce sol; trapeza mēsa/hoiatur. de hac ita scribit pomponius mēla est locus in ethiopia paratis semper cpulis refertus; et quia vt libet vesci vescētibus licet, helios trapezam appellant; et passim apposita sunt quia affirmant in nasci subinde diuinitus.

Nam. Astronomia, astrologia, geometria, et philosophia p̄ducunt penultimā. Et alibi bizacharias, Malachias, Esaias, et Hieremias, dicunt penultimā p̄ducta. Et alibi, Caluaria est superius os capitis humani superciliis iminens, hec caluaria; penul. correp. yersus. Barbaricis grēcisq; simul longabitur ia. Et breuis in nostris vt p̄trouersia dicas. Et alibi. Item quedam vsualia latina acuit penultimā scū sit breuis, vt Lombardia, sclauonia, bugaria; romanica, tartaria, rbeozia, cancellaria; primitia, lectoria, Barbaria, scholaria, infirmaria, forestaria, hospitalaria; et prioria. in quib; videmur p̄ grēcisimū imitari grēcalque producentur, vt comēdia, trage dia, elegia, abbatia, theo

Ad ditōes māmetra. CXXXV III

logia platea maria zc.

Beo. Astronomia, astrologia, geometria, et philosophia corripitur penultima: sicut straverus, dictu, plerasq in ianisi forsan per diphthongū ei scribantur, vt επιφωεια ironia ενοεδια ευφωεια λατρία επιφωεια epiphania tunc em̄ producuntur, licet ευφωεια, et epiphania, q̄ ad accentū i ante penultima acciuntur: h̄ tamē verū ē astronomia, astrologia, phia, sophia, et similia, tācti corripit penultima: scdm̄ tñ grecū accētū, penultima atcuim? grecis aut̄ dictionib? si maneat greca suus est accentus tribuendus vt dicit marciā? felix capella, et sic nō est idem sonari syllabam, et acui. Sicut in noie θηστροτος penultima producit, et acui ante penultima. Sic etiā enthymema, apostema, problema, peripsoma, diastema, sytema que oia aciunt ante penultima, cū penultima longa sit, quare si donius male corripit penultima in systema, et diastema. Itē energia, et alia per multa, q̄ si lucretius penultima in philosophia produxit, eoactus est p̄pter carminē alioquin em̄ nō potuit poni in carminē sed vere corripitur, sicut eius primitiuū sophia, qd̄ et ego et multi alij interdum produerunt. Sed non vereor me emendare, siquid prioribus scriptis deliquerim, nam frustra plus ope studio impenditur. At atquinilian? nisi liceret meliora priorib? inuenire. Ad reliqua q̄ dicit zacharias, Malachias, Esaias, et Hieremias penultimam producant. Erratnā corripit. Hebraice enim dictiones ad grecum idioma traduce, vocalem breuiant plerūq̄ ante vocalem. Ausonius in precatione matutina. Helias et solido cum corpore prius Enoch, Iuuenis zacharias viribus cui templū cura tueri. Prudentius Hic bonus ezechias meruit ter quinq; per annos. I tamē interdum in helias inter duas vocales posita, v̄m habens duplicis consonantis positionem facit. Sed quo ad orthographiam ita scribuntur. At pontanus precipit Helias non Isaias, Ezeias non Ezechias, Ezeiel non Ezechiel, Ioaquin non Joachim, Elias sine aspiratione inuenio: q̄ aut̄ p̄sus ille metiat. Barbaricis grecisq; simul longabitur, iā auditū est sup̄: et h̄iū probatū: nunc ad vltimū dicit, quēdā vsualia latina acui penultima, cum sit breuis.

Ad ditiones manetractū

vt lombardia, schlaunia, vngaria, romaniam, tartaria: q̄ oīa q̄n-
titate ⁊ accentu corripī debēt. Sūt aut̄ noua vocabula: nō ta-
men in pbanda: regiones em̄ p̄ pplōz variatiōe mutant̄ carū-
q̄ noīa, q̄ em̄ gallia cisalpina am̄ nūc Longobardia a lōgo par-
die succis ⁊ germanis, q̄ illā inuasērūt/ noīa ē: de quib⁹ ap̄d cor-
neliū tacitū fit mentio. Portenti aut̄ mihi vīsum est ⁊ ridiculūz,
dū aliqui lingobardiā dicere malint̄ vti pontic⁹ quidā dicit, q̄ si
lingones germaniez bardi galliaz sint siml̄ mixtū. Lingones
em̄ nō germani sed gallie Celtice esse pplōs/ nemo ignorat, p̄-
pterea tpe eo quo lōgabardoz nomē ī italia est auditū/ Bardo-
rum, hoc est cantoz, nomē in gallia obsoletū fuisse credo: s; qd
pluratiōes eruditi recētiōes longobardos esse testant̄ germa-
nos; oēs dico; q̄ res gestas posteritati cōmēdarunt. Immo et
ip̄m nomē liq̄do ostendit. Schlaunia aut̄, vel iuxta vīsum n̄m
schlaunia, est regio/ quā cū dalmate tū etiā illyriū ⁊ liburni ī ba-
bitauerūt, nec satis possum pbare Georgiū merulāq̄ nimis ex-
candescēt in galeotum his verbis inuehit. Velim a galeoto
docerit; qua figura; qua v̄e auctoritate. Fretus, clauinos dix-
rit; cū hīce ppl̄i maris adriatici accole, p̄ litoris positōe liburni
tū illyriū atq̄ dalmate a p̄scis historicis appellent̄. sed dicim⁹
hi merula; cur tū schlaun illā terrā occupauerint; nō possum dice-
re schlaunā vel more n̄ro schlaunia; cum nouis reb⁹ etiam noua
vocabula/ non iniuria vt doctissimis placuit/ possum⁹ impone-
re; ita dic̄ Seneca noua gentiū nomē extinctis noīb⁹ prioribus
oriunt̄; nōne hungaria; que olim pannonia dicebat̄/ oēs erudi-
ti nomināt. Et apud antiq̄s ī auditu fuit/ nomen hungaria.
Nōne franciā cūcti scriptores neotericoteri dicūt; s; ip̄e diu⁹ hie-
ronymus acceptauit. at nemo etiā ex historicis v̄l cosmographis
antiq̄s vel audiuit vel ad posteros trāsmisit. Saxonia apud
veteres ignota; nūc ab oībus dicit̄, etiā ab ip̄o claudiano, nōne
olim fluētia nūc florētia dicūt oēs; nōne olim felsing nūc bono-
nia, olim ticinū nunc papia; nōne sarraceni nunc turcē angustissī-
mis olim finib⁹ clausi, nūc toti aīe africe; ⁊ magne p̄ti euro-
pē nomē suū imposuerūt; nōne burgūdiones germani magne
p̄ti gallie; etiā apud idoneos/ nomē suū īdidērūt; nōne lotho-
ringia nomē suū lothario nostrate auspica; nōne romania v̄n

Additiones in mā. CXXXIX

nescio epiri nomē delemignō tamē feliciter quia a paucis sic no-
 minari audio, hec itaq; epir² olim molossia item chaonia; et po-
 streno etiam albania nominata est. Et sic in regionibus que a
 novis populis fuerint occupate nomina variari nemo dubi-
 tat, nec quisquam istis novis nominibus vti prohibebitur. se-
 cus in alijs rebus que sua et antiqua habēt vocabula: q; si no-
 mina regionum transmutata (vt par esse) cōmemorare vellem
 integro libro opus esset. Et quoniam apud antiquos nomina
 regionū citra latine lingue iniuriam imutata sunt, ita nūc fiet
 ri potest presertim mutatis incolis. Tartaria est regio illa que
 antiquitus scythia est dicta. Rhetoria autem græcum est, et nō
 latinum, sic enim apud grecos scribitur ρητορεία. id est rheto-
 rica, et producit penultimā. Cancellaria vti nō admitto, ita nō
 reñcio penitus, primitia autē lectoria scholaria infirmaria fore;
staria et prioria latina omnino non iudico, q; si essent nec accen-
 tu nec quantitate in penultima acuerentur et producerēt. Bar-
baria autem regio barbarorum penultimā corripit. Quidius
 lib. iij. aristum. Inter inhumane noīa barbarie. Et Horatius
 in epistolis: Greca barbarie lecto collisa duello: dicunt etiam
 quidam male sutoria sartoria penul, produ, cum latine dicerent
furrina, sartrina, pro officina sutoris et sartoris, pretereā non
 dicitur infirmaria; sed valetudinarium. Et super contra græ-
 cismū inuenies: nō hospitalaria item sed nosocomia dices lan-
 guentium domicilia, vt in cōmetarijs diximus. Forestaria au-
 tem dicit, vocabulū inauditū apud doctos, habēt autē germa-
 ni principes quosdam famulos quoz vnica est cura tutari fes-
 ras et siluestria animalia, vt sunt ceruiceapreolilepores vulpes/
 et similia, quos nos dicim² teuto, forstmeister, et imperita vo-
 ce vulgo forestarios. Inde forestaria dictionē esse formatam cō-
 iūctio: hī autem apud latinos ferarū vel ferarū custodes vel ne-
morarij aut saltuarij: q; nemora et saltus custodiant quoz et i-
 am officium est hoc possunt: aut apud grecos Therionophylax
ces nemophylaceus θηρ enim et θηριον bestia sine fera dicitur
 siue θηρα. i. venatio et φυλαξ phylax. i. custos quasi ferarū et
 venatiōis. Item nemophylax αρειος vel αρουρευσιος id est
 nemoris custos: custodire enim debēt nemora et saltus ne ferz

Additiones in mā.

a rusticis conficiantur: siluagz incidatur. in de Theriophylati
um est ferarum custodia, nemophilatum nemoris tutela, q̄ et
 si non habeam in hoc auctores ipseqz sinnerim: nemo tamen p
 bibebit nouis rebus noua etiam uocabula: presertim et grecis
 mutuata dum non incongrue possimus imponere: Saluari
os autem aliter accipi uideo. ut saluarij pastores qui in salti
 bus custodiant pecus: uel ut iuriconcti diffiniunt: qui fructuū
 seruandorum gratiā parati sunt: et qui finium custodiendoz
 causa: a nostris teuto, feldschützen: dici possunt: a grecis dicit̄
 ἄροπος ἄροξ id est agrorum ⁊ prediorum custos, qui hic saluari
us dicitur. Et sicut modo dicimus Theriophylatum: hoc est
 custodia et tutelam ferarū: ita a varrane dicitur Theriotro
phion penultima producta: sic em scribitur apud grecos, θηριο
 τροφιο p̄ penultima cum diphthongo. Et est locus in quo fe
 re in cluse pascuntur ferā id est fera, et trophion id est educatio, a
 nobis teuto. tyergart, dicitur a latinis uinarium et leporarium
 ut Belli dicit lib. ij. ca. xx. et nos in nomine paradisi in bym
 nis. Sic etiam ἰχθυοτροφιο ichthyotrophion dicitur pisci
 na, et pisciū uinariū, Teuto, ein fisch sarch oder behalter om̄
ou ἰχθῦος id est piscis, et trophio id est educatio. et πρωτοτροφιο
 id est columbarium et manho columbarum. Addit postremo
 māne, hospitalaria, et prioria, et alia superi^r cōmemorata: imi
 tari grecāque producantur ut comedia tragedia elegia abba
tia theologia et maria. Primum tragedia comedia theologia
 et maria omnino corripunt penultimam: licet aciant eā. Si
 cut et εγχοπια agonia in qua dictione tamē multi hallucinant.
Quidius lib. primo fastozū. Et prius antiquus dicebat agos
nia sermo, elegia producit, quia per ei diphthongō scribitur, et
 interdum etiam elegia utroqz modo, testes sunt idonei poete:
 de primo Marcialis detineat cultis aut elegia comis. Statis
us lib. primo siluarum. Quas inter multum petulans elegia
 propinquat. De secundo Quidi lib. primo de remedio, blan
 da pharetrata elegia cāret amores, et alibi, flexibilis indignos
elegia solite capillos. Platea penultima est indifferens: Abba

Additiones in mā. CXII

nia vocabulum, est, non sane probum et receptum apud doctiores.

Nam. Necessitudo inis dicitur amicitia quia necit id est coniungit amicos.

Heb. Necessitudo accipitur modo pro necessitate modo pro coniunctione sanguinis vel amoris: et dicitur a neq̄ et cessatio, quia nulla inter eos cessatio vel reparatio sit, vel quia necessaria inter eos officia conferantur.

Nam. Hic et hic brachmanes media correpta, est populus quidam.

Heb. Producit media, et sunt brachmanes, et superius addidimus gymnosophiste et philosophi apud indos.

Nam. Albani media correpta, sunt populi.

Heb. Producit mediam, sed qui sunt populi: non enim sufficit dicere sunt populi. Albania autem regio, est in oriente a costate populi sic vocata: Hec sub oriente sub mare caspium surgens per oram oceani septentrionalis usque ad meotidas paludes per deserta ostenditur: quorum canes maxime ferocitatis predicantur.

Nam. Massagete sunt populi.

Heb. Non satis facis lectori. Massagete penultima correpta, nobiles sunt populi scythie asiaticae. Hi cum per deserta discurrunt sanguinem equorum suorum portant: de quibus Lucanus in tertio, Longaque sarmatici solvens ieiunia belli Massagetes quo fugit equo volucresq̄ geloni, et daudianus in ruffinum, et qui cornipedes in pocula vulnerat atrox Massagetes.

Ad ditiones in man.

Quam. Fullo est qui parat pannos et excandidat.

Reb. Fullo a fouendis aqua calida veitibus dicitur est. **tuus** to. **Ferber.** Sunt enim fullones sicut **Ulpianus** iuricon. diffini-
niqui curanda poliendaq; vestimenta accipiunt, quoz ars fullo-
loma appellat.

Quam. Auscultare dicitur quod aures sono aulcare vel quod a auribus
sono celare nec debet scribi per a, sed per simplex a in prima syllaba.

Reb. Quid sit auscultare notum est. sed siue ab auris, siue
ab audio descendat, auscultare non aulcare scribi debet.

Quam. **Hec** similia est farina albilissima. **Idem** hec pitifana
media produ. est ordeum siccatum pilo tantum decoratum.

Macrobiius. Cum pitifana succum porri sorbere iuuabit: me-
dia poni potest indifferenter, sed maior est auctoritas quod corripi-
atur. **Idem** hec polenta id est grana noua et alibi polenta id est
farina subtilis vel cibus inde factus vel genus leguminis.

Reb. **Similia** quod idem est similago flos est seu deliciae fa-
rine triticee. **Plinius** lib. naturalis historie. lib. xviii. ca. x. **Simila-**
go ex tritico fit laudatissima. que et pollen dicitur potest meo iudi-
cio, unde idem **Plinius** eodem libro, ex affrica iustum est et modis re-
dire semodios et pollinis sextarios quinq;. Ita enim appellat
in tritico quod flore in siligine. Et quoniam fundis mentio desi-
ligine est tritico: fuit nunc per questus a quodam ludimagistro halle-
si que esset differentia inter farisiliginem: et triticumque vulga-
tissima dicunt a **Plinio** frumentorum genera: nec sicut **Xerxes** fatuus po-
tuit reddere differentiam cum auctoritate. nisi fortasse vocabulario-
rum quoniam orunda vulgarium: quibus nulla fides potest adhiberi.
Tandem recurrendum dicitur ad **Plinium** totius latinitatis maxima
ex parte conseruatorum. Et apud illum lib. xviii. inueni, faris dicitur
quod ad oreum veteres appellauerunt: et eodem lib. ca. xxx. dicit idem
faris quia difficulter excutitur: conuenit cum palea sua codi et stipu-
la tritici et arutis liberat. et ca. vii. et faris in vaginulis suis seruant
ad satum: atque non torrent. Unde farre faris dicitur, quibus et aliorum
sit frumentorum, faris itaque apud nos dicitur scelen oder spelt, vulgo
ab indoctis spelta dicitur. unde **Hieronymus** super ezechielem, signi-
ficare vult, faris esse quod gentili italie pannonicę et sermone spu-
ca spelta et dicitur. **Siligo** apud nos et lingua nostra dicitur, rocken.

de quo Plinius lib. xviii. ca. vii. omnium satorum fructus aut spicis continetur ut tritici ordei, muniturque vallo aristarum quadruplici. Id est siligo humilis mature scit, pariter nec ulla segetum minus dilatione patitur, propter teneritatem: sed minus quam cetera frumenta pericitatur, quoniam semper rectam habet spicam nec rorem continet qui rubiginem faciat. Idem e siligine lautissimus panis: pistrinarius opera laudatissima: et siliginis panis etiam a seneca maxime commendatur, ut dicitur in nominibus artificum. Triticum autem vernacula nostra weitzzen dicimus, ut ego et leonardus noster clemens existimant. Ut ex Plinio etiam plura allegare possem. Polenta autem non, vel feminini generis, pluribus modis fit: ut dicit Plinius lib. xviii. ca. vii. Hordeum perfusa aqua hordeum siccant nocte una ac postera die frigidum. Deinde molis franguntur talibus modis docet Plinius fieri, libro et capi. eodem. ptisana autem non tamen hordeum est, nam, ut Plinius dicit, italica quidem maxime oriza gaudent, ex qua ptisana facitur, quam reliqui mortales ex hordeo, declarat etiam orizam (que vulgo apud nos rizum dicitur et in vernacula nostra ryz) his verbis, orize quidem folia carnosissima, porro similia, sed latiora, altitudo cubitalis, flos purpureus stragula gemme rotunditatis. Et ut addit Turanius, olyram et orizam eandem esse existimat, aliqui putant, quod robur generis frumenti apud columelam eandem sit, quod oriza: inde ptisanarium vas est, in quo coquitur vel tunditur ptisana. Corripit autem penultimam ptisana, vnde Horatius lib. ii. sermo. satyra tertia. Quid cessas agendum sume hoc ptisanarium orize: quod ille macrobium allegat, iniuria facit ei, qui hoc carmen quod ipse allegat, nec vidit, nec reod, nec legit.

Oriza. 278

Nam. Catechuminus id est infide instructus et nondum baptisatus. Idem neophitus, id est novus infide a nicos novus, et phitos fides, idem Catechizat, id est instruit penultimam, a catechisis quod est doctrina sine locus doctrine versus. Septem consumat reprehendit siue refutat, instruit informat docet imbuunt hec catechizat. Idem alophilus id est alienigena quam aliena amans.

Heb. Catechuminus dicitur instructus seu audiens siue sit baptisatus siue non. Catechizo autem, non catechizo: nam et greci κατηχεω dicunt est instruo, doceo, erudio. Unde Paulus, Co

AdDITIONES in mam.

municeat autem is qui catechizatur ei qui se catechizat: super quibus verbis dicit Valla in raudensem. Catechizare est quidem docere sed non solummodo illum qui baptizatus est. ut patet ex Paulo. Catechizo vero habitare facio significat: Neophytus vero penulti. correpta. est nouellus. vel noua planta. Neos enim non ius. vel noua. et $\phi\upsilon\tau\omicron\pi$ planta. quasi nouella. sed non fides vt ille loquitur. Allophilus autem sic enim apud grecos scribitur $\alpha\lambda\lambda\omicron\phi\iota\lambda\omicron\varsigma$ dicitur alienigena. et componit ex $\alpha\lambda\lambda\omicron$ quod est aliud et $\phi\iota\lambda\omicron\varsigma$ quod est genus vel natio: non autem $\alpha\phi\iota\lambda\omicron\varsigma$ quia amicus vt ille videtur velle. Et contra sententiam nestoris corripit penultimam vt bene dixerit Petrus de riga. Erine quod allophyliis hostibus ille datur: nam et prudentius similiter corripuit Allophilum segetesque cremat sic callida vulpes.

Nam. Veredus media produ. dicitur equus vehes id est trahens rbedam: dicitur etiam veredus secundum quosdam a riga. Inde veredarius ad veredum pertinens. idem emissarij id est cursores regum vel aliorum diuitum qui sunt apti ad emitendum et frequenter emittunt ad negocia ferenda equorum.

Heb. Veredus dicitur equus velocissimi cursus quo vsi sunt antiqui in venatione. Martiali. partius vtaris moneo rapiente veredo. Inde veredarij sunt qui equis perniciosius viantes citissime litteras perferunt quos itali caballarios vocant nos postbotten. Emissarij vero sunt qui ante exercitum mittuntur. vel ad explorandum. vel ad prelium lacesendum. et qui diominum circumstant. vt presto sint ad emittendum sed et alia eius significata sunt. sed alibi dicuntur.

Nam. Anachorite. penulti. produ. sunt eremite qui coragenes ieiunant. vel ab ana quod est sursum et choros qui chororum celestem inhabitant.

Heb. Anachorita significat eremita. et grecum est. nam grece $\alpha\pi\alpha\chi\omicron\upsilon\pi\omicron\varsigma$ est secedo. et in solitudinem vado. et $\alpha\pi\omicron\chi\omicron\upsilon\pi\omicron\varsigma$ anachoresis est secessus et eremus: etymologia mametra. nihil valet.

Nama. Apagesis in imperatiuo apagere. id est quiesce et quiescite.

Additōes in mā. CXLII

Beb. Apagēsis penul. corrept. significat remoueri si vis et abduc comitū verum et grecum familiariter corripētis. Apulei Apagēsis iam crūfētos deos

Nam. Harena aspirat ab hebreo scōm papiam ab areo res scōm Hug.

Beb. Arena vt pontanus tradit caret aspiratiōe. Fit enī ab areo verbo. nā epytheton ei est ob ariditate bibula. caret enī omni humore et succo qñ et plurimū aquę ebibit.

Nam. Trepundias id est cunas vel voces quas infantes emittunt.

Beb. Trepundia dicuntur prima munuscula/que dantur pueris. et puerilia omnia meta quibus in tenera etate delectant.

Nam. Theatrum est palatiū.

Beb. Theatrum ex επιτοπος cassiodorus. υψιζοριūm. interpretatur significat enim spectaculū. et a εϋριανο. speculatoriūm. nominatur.

Nam. Thermas. id est loca calida quasi stuphas vel sūt loca vnicionis. a thermon.

Beb. Thermas latinis appellant loca que calentib⁹ aquis. aut ipso sine aquis. fornice igne calefacto/lauandi sudandiq; vsibus deputata sunt.

Nam. Hec torques pro strepa. hic torques est ornamentum colli.

Beb. Torques est circulus aureus flexibilis et abortus. et est colli ornamentum. ip quo significato nā p alio nō legi: est ge. neu. et feminini. Ita enī diuus hieronym⁹ in cōmētarijs sup ezechi elem dicit. Sed q̄a quorū dā nihil sciēte et omnia pollicēte res prebensus sum. cur torquē feminino genere trāstuleri. breuiter adnotabo. qd̄ cicero in mario torquē genere feminino. Titus liuius masculino dixerit. Dicitur et torques. vt notū est. et torquis. pro periti. Torquis ab incisa decidivna gula. h̄ torques stare non potest.

Nam. Panarethos. i. ecclesiasticum a pan quod est totum. et ares quod est virtus et thelis positio. i. contentiuus. omnis un virtutum.

Additiones in mā.

Heb. Panarethus penul, corrept, dicitur/continens omnes virtutes, top .i. totum et αρετη virtus, Marcialis Arguto maddidus pollice panerethus.

Sam. Pastophoriū, .i. thalamus, et alibi pastophoria id est mansuicula circa templū.

Heb. Pastophori dicunt sacerdotes sacro-sancti. Inde pastophoriū id est domiciliū pastophororum, id est sacerdotū: at alij pro thalamo nuptiali accipiūt.

Sam. Buccina proprie est tuba bellū denūcians, tuba vero prelium indicat.

Heb. Audiam hieronymū i cōmētarijs Dee dicentē Buccina pastoralis est: cornu recuruo efficit. Tuba vero de ere efficitur vel argento: qua in bellis et solēnitatibus crepabāt.

Sam. Abba hebraicū, pater grecum et latinum.

Heb. Alcius rē attingā, abbas hebreo syroq; sermōe pater dicit, teste Hieronymo/ qui libro. ij. sup eplam ad Galathas ita inquit. Cū autē abbas, pater, hebreo syroq; sermōe dicat, et dominus noster in euāgelio precipiat nullū patrē vocandum, nisi deū: nescio qua licentia in monasterijs, vel vocam⁹ alios h⁹ nos mine, vel vocari nos acquiescam⁹. At Idē Hieronymus abbatissa in sermōe genere formauit in regula monialium, si ritul⁹ nō mentitur auctor, ita dicens: vt extra cenobij limites littera qualis cunq; nō creat: nisi abbatissa et soroz accesserit vota. Talis apud ethnicos et piscos virgo maxima dicebatur, vt suetonius in domitiano dixit, corneliā virginem maximā absolutā olim, et nostri dicunt abbatia virginū. Et vt Georgius valla tradit, abbas in genitiuo facit abbe: quod barbare vt ipse dixit, abbatis hodie a multis dicitur, quod nulla ratione dici potest. Idē q; etiam sacri codices cōmonentū dicitur abba pater, abba est enim vocatiuus a nominatiuo abbas: et genitiuo abbe. In atis enim genitiuum sola latina faciunt a nominibus deriua ta, vt a pio pietas, a probō probitas &c. At abbas: quoniam, dū gnitatem vel professionem significantia, sere cōmunis sunt genitio apud grecos quidē, vt archos, et tyrannos, et philosophos, ita apud latinos, hic et hec puniceps, hic et hec antistes: quibus legatur antistita, ita ergo etiam, hic et hec abbas, hec ille.

abbas p⁹ dedit, et g⁹is
cōis.

Additões māmetra. CXLIII

¶ Nam. Onocrotalus est avis gerēs faciē asininā. Idē hęc grifes fis. dicit̃ etiā hic grifus alibi grifale vel grifes. Idē hic halcyō dicit̃ falco avis p̄de anidaz multū animosa fm̄ alios dicit̃ avis puula capies alias minutas aues. fm̄ alios videt̃ q̄ sit nifus sine accipiter vel smeriolus. Idē hęc strutio onis vel poti⁹ h̄ corp⁹ habet aialis p̄enas vt̄ avis z̄ habet duos pedes z̄ rostrū sicut̄ avis. Idē cignus a canēdo dicit̃ est.

¶ Heb. Onocrotalus ap̄d nos tento, elps, dicit̃ avis tota alba, de qua plin⁹ lib. x. ca. xlvij. oloz similitudinem onocrotali habet nec distare existimant. oīno nisi faucib⁹ ipsis inesser̄ alter⁹ vteri gen⁹. Hyses vero sic em̄ scribit̃ apud grecos ἰοντινῆς in venis nō grifale, nec grifone, nec grifus, nec grifes. Haliet⁹ autē, sic em̄ scribit̃ apud grecos, οὐραϊτός, vel fm̄ alios hali⁹ est aquile spēs, vel aquila marina, de qua plinius in decimo ca. 17. Superst̄ halietus clarissima oculoꝝ acie libras exalto sese: vi soꝝ in mari pisce p̄ceps in mare ruēs z̄ discussis pectore aquis rapies z̄. Struth⁹ vo, vel struthio a grecis/a nob̄ dicit̃ passer marin⁹ z̄ a Plinio in decimo struthio camel⁹ p̄ eodē q̄ sit idē dicit̃ altitudine equitis in fidētis equo excedit ceteritate vincit, ad hoc demū datis p̄enis vt̄ currentē adiunet; cetero nō sunt vt̄ idē dicit̃ struthio camel⁹. Volucres, nec a terra tollunt. Angule h̄s ceruinis fises z̄. Locoquēdi sine delectu deuorata mira natura. Hoz̄ p̄enis solēt hodie q̄dā exornare capita. Scribūt autem greci, στρουθῶσ̄ struthos, vel στρουθῶσ̄ τῶν στρουθίων, vbi nos strutio scribūm; male dicim⁹ insup̄ hic strutio, nō hęc vt̄ te grāmatica docet. Lycen⁹ possit em̄ scribit̃ ap̄d grecos λυκῆος; nō dicit̃ a canēdo, cū grecū sit quod latinā etymologiā nō patit̄ vt̄ in multis locis dixi, Latine dicit̃ oloz/avis oīno candida. Quid⁹? Sic vbi fata vocāt vdis picctis in herbis. Ad vada meandri p̄mit̄ albus oloz. Et alibi dulcia defecta modulatur carmia lingua, cantatoꝝ cyrenus funeris ipse sui. De quo Plinius. oloz morte narrat̄ flebilis cātus falsus et arbitroz aliq̄t experimētis mutua carne rescunt̄ inter se. Hęc sunt q̄ p̄ vtilitate nostratiū scholasticoz in mediū adduxi; potui autē multa addere sed nō est opus p̄sertim in h̄s q̄ vel mediocriter doctis nota sunt. Velim autē optime scholastice te legere nō habet̄ mā;

strut⁹ fed.

Castigatio comentarioꝝ

metrectū qui paucavt bene narrat, vel sufficiter declarat, venia sit dictū auctoris: cui quisq; tū demū fuerit, nec catholiconē pāpiā, hūguītōnē, greccistā, petrū heliebrachilogūz siles, Varronē, noniū marcellū, festū, gelliū, macrobiūz inter recentiores, Loꝝ nucopie, Calepinū, nestorē, Junianuz, aliosq; te veras, ter minoz significatiōes, derivatiōes, z similia docebūt. Valerē q̄ syncriter z cā dide dicta sūt in optimā pte accipias. Itēz vale.

Castigatio comētarioꝝ de abusione lingue latine cum retractione multoz locoꝝ henrici Bebelij Juitingensis Ad Beozgium symler Ludimagistrū Pborcen.

ex animi sententia

Tuā in me animi sinceritatē, amicitiaq; nō fucatam, z ingenuā admonitiōis libertatē, p̄libenter amplector; multūq; p̄bō; dū nō adulanter, sed ex animi sententiā loq̄ris. Ut autē ad admonitiōnes tuas descendā, scribis esse quosdā; qui cōmentariis nostris plerisq; in locis insidient; maxime, p̄ter imodestiam, q̄ **H**isidoroz fontē errorū dixerim, quē constat fuisse hominē nō in eruditū. At ego primū veniā postulare nō verebor; si hic vel alibi citra modestiā boni z eruditi viri iudiciosum locutus, beneficio adolescentiē ante sextū nanq; z vigesimū annū cōmentariis sanguinis nō nihil temere interdū p̄peramq; trutinat. Vnde ego multa emisi atq; edidi, quē mō accuratius, magisq; caute examinare nec me pudet. Hoc p̄fiteri publice ex p̄lo Augustini, ciceronis et alioꝝ; nam **Q**uintilianus ait, frustra plus opere studio impenderetur, nisi liceret meliora primis invenire. Preterea quo ad **H**isidorū, plā multa iustiorē excusationis causam accipitor, quia id ipsum dicit nestor dionysius, qui inter cetera **C**atholiconē, z alios similes; suos errores maxime ex **H**isidoro accepisse proficitur. Et **V**alla lib. ij. elegantiaz inquit; donato, servio, prisciano, ego tantū tribuo; vt post eos quicunq; aliquid de latinitate scripserunt balbutire videntur. quoz primus est **H**isidorus, indoctoꝝ arrogans.